

En Güzel rnek

Nureddin Yıldız'ın 18.12.2022 tarihli (437.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Allah Teâlâ'nın cennetine girebilmek için Müslüman olmanın şart, bu Müslümanlığın da peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem Müslümanlığı gibi olması gerektiğini, bu durumdan Rabbimizin hiçbir taviz vermeyeceğini adımız gibi biliriz.

Müslümanlık, bir kere nüfus dairesinde kaydettirildikten sonra mahşer yerine dek taşınan sabit bir kazanç değildir. Kelime-i şahadet bir kere söylendikten sonra Resûlullah aleyhisselamın peşinden ölüncüye kadar tavizsiz gitmek Müslümanlıktır. Ezcümle bir kooperatife üye olmak ile Muhammed aleyhisselamın dinine mensup olmak aynı şey değildir. Rabbimiz celle celâlühû Kur'an'ında, "Allah'ı umanlar Resûlullah'a uyacaklar" buyurmaktadır. Resûlullah aleyhisselama uyulmadıkça cennet yoktur, uyumdaki arızalar ateşte giderilmedikçe cennete girmek yine yoktur.

Yanlış bir anlaşılmalı da düzeltmeliyiz:

İslamiyet ve Müslümanlık hayat dini, evrensel bir teşekkül olduğundan kıyamete dek dünyanın bütün şehirlerinde ancak Medine standartlarında yaşanabilir. Buna göre de İslam parçalanabilen veya parçaları bütünü kurtaran bir din değildir. Yani bir insan mükemmel namaz kılarak İslamiyet'in namaz haricindeki parçalarına ait görevleri yerine getirmiş sayılmaz. Namaz görevini çok iyi tatbik eden birinden zekât da cihad da sorulacaktır, insanlık görevleri ve eğitim işleri de. Namaz konusunda mükemmel sicile sahip ama insanlığı beş kuruş etmeyen birinin profili İslam'ın gösterdiği ideal değildir, hiçbir zaman olmamıştır. İnsanlık kadar Müslümanlık, Müslümanlık kadar insanlık ortaya konmak zorundadır -eğer gaye cennetse. Ebedî cenneti elde etmek sadece parçalanmamış Müslümanlık anlayışıyla mümkün olacaktır; Müslümanlığın sadece siyasetini veya zikrini alıp dini yaşanmaz bulan, diğer parçaları ihmal edilmiş hâlde tutan birininki Müslümanlık değildir.

Bu sebeptendir ki Kur'an-ı Kerim, Resûlullah aleyhisselamı bize en güzel örneğimiz olarak işaret etmiştir. Onu namaz kılmak veya sakal bırakmakta örnek alır, insanlığımızı başka kişiler, sistemler, örneklerin gölgesinde sürdürürsek çelişkili, şizofrenik bir Müslümanlıkla Allah'ı razı edemeyiz. Cennet de böyle bir Müslümanlığa vaat edilmiş değildir. İnsanı cennete ulaştıracak Müslümanlığın parçalanmadan, örselenmeden, keyfe göre bozulmadan yaşanmış olması lazımdır.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'den başka hiçbir örnek onun kadar kesin ve sonsuz biçimde kaynaklık teşkil etmez. En önemli sahabe de en büyük fıkıh müçtehid de bu hükme dâhildir. Hiçbir hoca ne kadar hayatî hizmetler yerine getirmiş olursa olsun ve hiçbir şeyh ne kadar fazla insanın hidayetine vesile olsa bile Resûlullah'ın örnekliliği gibi bir makama ulaşamaz. Ashab-ı kiramı en yüksekte görmemizin sebebi de Efendimiz aleyhisselamın örnekliliğini en iyi izleyen kimseler olmalarından ileri gelir.

Vaziyet böyle olunca Müslümanlığı bir hoca efendiye, âlime, şeyhe göre yaşamak da mümkün değildir. Rabbimiz kendisine ve peygamberine iman ederek en güzel örnek makamında onu görmemizi, yaşamamızı şart koşmuş ve cennete girebilmeyi bu şarta bağlamıştır. Bu kadar. Muhtemel bir soru ise şudur:

Örneğimiz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dünyadan ayrılarak miracı, yanında Cebrâil'i, sayısız meleği görmüştür. Hiçbir insanın onun gibi olamayacağı da apaçık gerçektir. Hiç kimse günaha tan korunmuş, yüzde yüz muhafaza altına alınmış değildir. Sabahlara dek namaz kılacak, sekiz senede altmış üç cihad seferi planlayacak güce kimse sahip değildir. Zaten Resûlullah aleyhisselam Efendimiz bizzat, "Siz benim gibi olamazsınız" buyurmakta, ötelere ötesinden getirdiği haberlerin sadece ona has kabiliyetler sebebiyle gerçekleşebileceğini söylemektedir.

Bu gerçeği bilip bir yandan da Resûlullah aleyhisselama nasıl uyacağız, pratik zeminde çelişkili gibi duran bu manzarayı nasıl anlayalım?

Efendimiz aleyhisselamı ilkeleri üzerinden örnek aldıktan, mutlaka yapılması gereken farz emirleri ve yapılmasının kesinlikle yasak ilan edildiği haramları kırmızı çizgi içine aldıktan, her Müslüman'ın kaldıracabileceği bu temel düzeyi sağladıktan sonra Efendimiz'in sünnetleri ile önümüze edep olarak konmuş hedefleri her mümin kendi kapasite ve imkânı miktarınca uygulamakta yarışacaktır. Fakat her mümin için belirli bir oranda değil; belki bazıları bunu %40, bazıları %90 oranında uygulama başarısı elde edecektir, burası değişebilir. Ancak temel düzeyden sonraki aşamalarda herkes mutlaka yarışacak, mücadele edecektir.

Hayatı düzenleyen, sosyal hayatımızda belirleyici ilkeler hususunda Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi örnek aldığımızda, onun sabaha dek teheccüd namazı kıldığı günler ile eve gelip yiyecek bir şeyler olup olmadığını sorduğu, hiçbir şey bulunmadığı cevabını alınca "Bari bugün oruç tutayım" dediği günleri, cihad edip yakın akrabaları ve sahabileri şehid olduktan sonra şehre dönünce aradan yirmi dört saat bile geçmemişken hemen düşman takibine girişen günleri... her boyutuyla düşününce onun örnekliği bizim için kaldırılamayacak bir örneklik anlamına gelebilir. Kendisinin de "Siz benim gibi olamazsınız" demesinin ilgili olduğu kısım burasıdır. Ancak prensipler ve hayatı değerlendirme ana başlıkları açısından örneğimiz kesin biçimde odur. Sınırımızın, takatimizin zorlandığı noktada Rabbimizin merhametine iltica ederiz.

Resûlullah Efendimiz, onun getirdiği din, aşladığı ahlak, ortaya çıkardığı yüksek karakterli insan modeli hayal değildir. Bir doktora tezinde ideal olarak ortaya konmuş tasavvur da değildir. Tamamen pratik şekilde insan üzerinde uygulanmış, ortaya konmuştur. Üstelik bu uygulamanın gerçekleştirildiği insanlar doğdukları gün kulaklarına ezan okunan, Müslümanlık ortamında gözlerini açmış kimseler de olmamakla birlikte şarapçılıktan zinanın en rezil çeşitlerine kadar her türlü kötülüğü iliklerine kadar işleyerek yaşamış, öldürmeyi basit bir eylem gören kişilerdi. Kıyamete dek fakirlik, kabalık, insan dışılık, Allah tanımazlık, şirk ve diğer çirkin başlıklarda benzerlerinin gelmesi mümkün olmayan kişilerden oluşmaktaydı cahiliye toplumu. Firavunlara rahmet okutacak düzeyde vahşi, hırçın, seviyesiz bir topluluktan cahiliye insanları.

İslamiyet ilk mücadelesini böyle bir topluluk üzerinde, yirmi üç sene gibi oldukça kısa bir zamanda, yüzde yüz dönüşüm başarısıyla gerçekleştirmişti. Kıyamet sabahına kadar hiçbir insanın İslamiyet'i yaşanması zor bir din olarak ilan etmesi bu sebeple mümkün olmayacaktır. Üstelik iletişim, eğitim, teknoloji imkânlarının günümüzdeki kolaylık ve refahı hesaba katılınca... Zorluk, yaşanmazlık, imkânsızlık ihtimalleri bizim için hiç hesapta olmayan mazeretlerdir artık.

*

Ashab-ı kiram mükemmel insanlar değillerdi. Mükemmel, hatası hiç olmayan demektir. Onlar mükemmel değil, harikaydılar. Kur'an-ı Kerim'de birçok ayet-i kerime onları uyarmakta, yanlış yaptıklarını ifade etmektedir. Harika oluşlarını belgeleyen ise bu ayetler karşısında hemen boyun bükerek durumlarındaki aciziyeti kabullenmeleridir. Yanlışlarının belirtilmesi karşısında inat ve laf salatasına tenezzül etmeyip hemen kabule, ardından kendilerini düzeltmeye yöneliyorlardı. Niyetleri bu yönde, böyle temizdi. Allah onlardan razı oldu, bize de onları peygamberinin arkasından gidenler arasında başarılı bir örnek topluluk gösterdi.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin örnek alacağımız ilkeleri üzerinde ilerlersek Allah bize yardım edecektir. Mesele çocuklarımızı hafız yapmaktan ibaret değildir; çocuğumuzu hafız yapınca harika bir Müslüman meydana çıkardığımız bizim sadece zannımız olmaktan ibarettir. Kur'an-ı Kerim belki de o hafız olan insan hakkında, 'Bu benim başıma nereden dert oldu' diye düşünüyor bile olabilir!

Meselemiz Resûlullah aleyhisselamin insan yetiştirme prensipleri üzerinden yol alma meselesidir; hafızlık bunun yalnızca bir parçasıdır. Cihad bile bu parçalardan biridir, o kadar.

Örneklik ilkeler ve prensipler üzerinden takip edilirse sözgelimi sakal bırakmak bir yere oturacak, ramazanda teravih kılmak bir zemine yerleşecek, umreye gidildiğinde bu ibadet bizde hayat dönüşümünü tetikleyen fonksiyonunu gösterebilecektir. Hurma yediğimizde, zemzem içtiğimizde bile onu Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem elinden ikram olarak almışçasına hissiyatı bu sayede yaşayabiliriz. Aksi takdirde sakal bırakmayı, kendimizi tıraş masrafından kurtarmak için sürdürdüğümüz bir işe dönüştürmemiz işten bile değildir. Teravihin de böyle bir zihniyetin esiri olunca varabileceği yer en iyi ihtimalle 'bir tür spor' olmaktadır.

Peygamberimiz aleyhisselamin nesil yetiştirmede en önemli prensibi, konuyu bir iman ve kulluk meselesi zemininde görmesidir. Namazı iman meselesi ve kulluğun gereği olduğu için öğretmiştir. Bunun geldiği anlam şudur: Biz müminiz, Allah'ın kuluyuz; bu sebeple taharetle dolaşırız, yemeği sağ elle yeriz, ezanla birlikte camiye gideriz. Kulluk bu sayede aktif olur. Sahabe-i kiram efendilerimiz, "Bize önce iman aşılandı, sonra Kur'an öğretildi" cümlesini bu nedenle söylemişlerdir. Sürecin ilerleyişi de başka bir anlatımlarında şöyle tespit edilmiştir: "Biz on ayet öğrenir, evimize-işimize gidip o ayetleri hazmeder, sonra gidip on ayet daha öğrenirdik." Nesil yetiştirme onlarda bu hazmediş süreciyle olmuştur.

Bu süreçte var olan ama bizim henüz kavrayamadığımız o hazmetme, medrese ve kurslarımızdan onlarca, yüzlerce hafız mezun olmasına karşın toplumda hâlâ faiz, gıybet gibi büyük günahların serbest hatta normal sayılmasından bellidir. Hâlâ kadınların zulüm görüyor olmaları, yalanın ticarete doğal bir gereklilik görülmesi, erkekler evli oldukları hâlde bunu hissedemeyecek kadar kadın zulmüne maruz kalmaları bundandır. 'Allah korkusu' denen olgu, öldükten yüzyıllar sonra kurulacak mahşer yerinde bir süre bekleyip cehennemde de beş-on sene yanmakla eşleştirilen, uzak ve zor bir ihtimal düzeyinde algılanıyorsa bundandır. Allah korkusu ve Allah rızası, biri sağ biri sol gözümüz gibi hissettiğimiz iki emniyet sistemi olarak algılanmıyor nezdimizde. Çünkü prensip olarak Kur'an ezberlemeyi anlıyor, Kur'an'a imanı anlayamıyoruz. İnsan öncelikle en ince damarlarına kadar imanla doldurulmalıdır ki ona, "Allah namaz kılmayı emrediyor" dendiğinde bunun direkt karşılığı alınabilsin. Böyle olunca bu kişi Allah'ın hikmetlerini sorgulamadığı, Allah ile irtibatı canlı biri hâline gelecektir.

Annem, babam, hocam tarafından bu eğitimden geçirildiğimde Allah hep yanımda olacaktır. Artık günahımın hesabını kıyamet gününde sormasına gerek kalmaksızın ben, sözgelimi yalan konuşmuşsam o gün bitmeden adeta kalp krizi yaşamışçasına sarsılıp kendime geleceğim demektir. Daha ölmeden cehennem ateşine girmiş gibi azap çekecek ve tövbeye, hatamı telafiye sarılacağım demektir. Özellikle de ellerimi açıp Rabbime dua etmeye başladığım zamanlarda sanki cennete girmiş de oradaki nimetlerden nasipleniyormuşum gibi ne yaşadığımı bileceğim demektir. Cennet ve cehennem ötelersinde değil, burnumun dibinde olacaktır; umudum ve korkum aynı yerde duracaktır. Hem merhametlilerin en merhametlisi Allah'ın kulu olduğum hissiyle coşacak hem de cehenneme düşme tehlikesine sebep olacak hatalar karşısında ürküntüyle dolup taşacağım demektir.

Müslümanlık böyle bir ayar, böyle bir dengede ilerleyebilir. Resûlullah aleyhisselamin her yaptığını yapabilecek gücümüz, kapasitemiz olmayabilir ama prensiplerin peşini asla bırakmayız. Allah denince akan sularımız durur, Resûlullah'ın hadislerini dinlerken boynumuzun kesin biçimde eğilir. Buna eklenecek bir husus da ihlase yapışmak ve riyadan uzak durmaktır. Birbirimizin, patronumuzun, eşimizin kulu değiliz. Eşimize eşlik vazifemizi yaparken onun sunduğu, sunması gereken hizmetler ve görevler sebebiyle değil, onu yaratanın rızasını umduğumuz için zihnimizi hazırız. Hocayı sesi, sunumu güzel olduğundan değil, onun vasıtasıyla Allah'ı bulmak maksadıyla izler, takip ederiz.

Bütün dünya, milyarlarca insan nereye giderse gitsin, Resûlullah neredeyse bizim yerimiz, duruşumuz, yolumuz orasıdır. Müslüman olarak dünyadaki en lüks nimetleri, en yüksek teknolojiyi kullanmamız

mümkün ve makbuldür ama o nimetlere esaret çizgisini geçmemek şartıyla. Bunun ölçüsü de şu örnek üzerinden anlaşılabilir: Dünyanın en lüks villasını satın alacak helal paramız varsa onu alabiliriz. Ancak ezan duyulmayan bir yerdeyse o evi terk etmek bize ağır gelmez. Sadece örnek olması bakımından zikrettiğimiz böyle bir terk ediş uygulanabilir durumdaysa bizim için, o para da villa da bize sonuna kadar helal demektir.

Yeter ki temel prensiplere sadık kalmayı başaralım; bu olursa ne kadarını uygulayabildiğimiz, gücümüzün hangi oranda yettiğinin Allah'ın izniyle birinci derecede önemi kalmayacaktır. Şeytan bizi Peygamberimiz aleyhisselami örnek alma mücadelemizden uzaklaştırmak için çabalayacak, kulağımıza fısıldayacaktır. Efendimiz aleyhisselamin bıraktığı çizgiler, koyduğu prensipler bizim için uygun şeylerdir. Sıralamayı prensipleri uygulayarak gerçekleştirdiğimiz zaman ortada zor olan bir şey kalmaz.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.